

ประโยค ป.๖.๘
แต่ง ไทยเป็นมคอธ
สอบ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๓๔

ทุกคราวที่ข้าพเจ้ามาในงานนี้ ข้าพเจ้าเคยให้อิโวาทเพื่อเตือนบัณฑิตทั้งหลาย ให้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ในคราวที่แล้ว ๆ มา ได้เคย พูดถึงเรื่องการรักษาภาษาไทย เรื่องความสามัคคีและโทษของการแตกความสามัคคี เรื่องความรอบคอบในการทำงานและโทษของความทะนงตัวว่าวิเศษกว่าผู้อื่น ทั้งได้ยกนิยาย มาประกอบด้วย เช่น เรื่องกระต่ายแข่งกับเต่า ข้าพเจ้ามีความยินดีมาก ถ้าอิโวาทที่ แล้ว ๆ มาเป็นประโยชน์แก่ผู้ได้ยินได้ฟัง

เมื่อเรียนสำเร็จแล้ว ก็ถึงเวลาที่จะออกไปทำงานตามความรู้ที่ได้เล่าเรียนมา การทำงานนั้น มีความสำคัญอยู่อย่างหนึ่ง คือ จะต้องมีความใจรักงาน จึงจะดำเนินไป โดยสะดวกเรียบร้อยได้ ขอเตือนว่า ผู้เข้าทำงาน เมื่อทำใหม่ ๆ มักจะประสບอุปสรรค เสมอ อุปสรรคเหล่านี้อาจเกิดขึ้นเพราะติดขัดในเรื่องระเบียบวิธีการก็ได้ บางทีเห็น งานบางอย่างบกพร่องไม่อยู่กับร่องกับรอย ไม่ตรงกับหลักวิชาที่ได้เรียนมา หรือมีความ เห็นขัดแย้งกับผู้ร่วมงาน ทำให้คิดอยากจะแก้ไขปรับปรุง แต่ก็ยากที่จะทำได้ อุปสรรค เหล่านี้ทำให้หมดความกระตือรือร้นที่จะทำทั้งที่อยากจะทำ เป็นเหตุให้เกิดความท้อแท้ หมดกำลังใจที่จะทำต่อไป

ความจริง งานทุกอย่างถ้าทำด้วยน้ำใจรัก ย่อมมีทางสำเร็จและได้ผลดี เมื่อ พบอุปสรรคใด ๆ อย่าเพิ่งท้อแท้ อย่าหมดกำลังใจง่าย ๆ จงตั้งใจทำให้ดี คิดหา ทางที่จะแก้ไขผ่อนคลายอุปสรรคต่าง ๆ ด้วยเหตุผลและหลักวิชา ไตร่ตรองด้วยความ สุขุมรอบคอบและเยือกเย็น งานก็จะลุล่วงไปด้วยดี การทำงานต้องทำด้วยน้ำใจรัก ต้องหวังผลงานนั้นเป็นสำคัญ แม้จะไม่มีใครรู้เห็นก็ไม่ท้อวิตก เพราะผลสำเร็จนั้นจะเป็น ประจักษ์พยานที่มั่นคง ที่พูดเช่นนั้นเหมือนกับสอนให้ปิดทองหลังพระ การปิดทองหลัง พระนั้น เมื่อถึงคราวจำเป็นก็ต้องปิด ว่าที่จริงแล้วคนโดยมาก ไม่ค่อยชอบปิดทอง

หลังพระกัณท์ เพราะนี้กว่าไม่มีใครเห็น ถ้าทุกคนพากันจะปิดทองแต่ข้างหน้า ไม่มีใครปิดทองหลังพระบ้างแล้ว พระจะเป็นพระที่งามบริบูรณ์ไม่ได้

ในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าขอให้พรให้ท่านทั้งหลายที่มาประชุมกัน ณ ที่นี้ จงมีความสุขความเจริญด้วยกัน ฯ

—◆—
ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๙

แต่ง ไทยเป็นมคธ

พ.ศ. ๒๕๓๔

ยทา โข ปนาหํ ลทฺธชฺเชสโน อิธาคโตมฺหิ, ตทาปิ อุกฺคหิตสิปฺปานํ โสตุํ
 สุปฺปฏิปตฺติยา เจว ธมฺมานุธมฺมปฏิปตฺติยา จ โอวาทกถํ อทาสี ๑ อิโต ปุพฺเพปิ ลทฺธชฺเชสโน
 อิธาคโต หุตฺวา เอวมิมมา โอวาทกถา กถาสี ทฺยฺยภาสารกฺษกถา สามคฺคิอานิสํสเกทา-
 ทินวกถา กมฺมุนเตสุ นิสฺสมกฺรณกถา สห จ สสกจฺจปฺปานํ ยุกฺคาทคฺคหณาทินิทฺตฺสเนน
 อตฺตูกํสฺนปรวมฺกนสงฺฆาตฺตส อติมานสฺสาทินวกถาติ ๑ สเจ เตตา โอวาทกถา อตฺตโน
 อตฺตกามานํ โสตุํ อตฺตาย ทิตาย สฺชาย สํวตฺเตยฺยํ ๑ เตเนว จ มยฺหํ ภิกฺขุโยโส มตฺตาย
 ปิติปาโมชฺชํ ลียา ๑

เย เกจิ ทิ ลิกฺษกามา อุกฺคหิตสิปฺปา อเหตุ, อตาปรภาเค สพฺเพเปเต
 อุกฺคหิตสิปฺปสฺสาณูรูปิ นานาวิธํ กมฺมุนตํ กโรนฺติ ๑ กมฺมการเกน ปน ปุคฺคเสน กรณียานิ
 กตฺตुकมฺยตาจนฺเทน สมฺนนาคเตน ภวิตฺพหํ ๑ อิมินาว ทิ กตฺตुकมฺยตาจนฺเทน สมฺนนาคโต
 ปุคฺคโล กรณียานิ สฺวจฺจ ปวตฺตาเปติ อนายาเสน จ สาเรติ ๑ อามนฺตยามิ โว เย เกจิ
 กมฺมุนตา อกตฺปุพฺพา, ตกฺกรสฺส อาโท อฺปสฺสคฺคา อฺปฺปชฺเชยฺยํ ๑ อิมิ ทิ อฺปสฺสคฺคา ตสฺส
 ตสฺส กมฺมุนตสฺส อนนฺรูปาย ตฺนตฺติยา วา วิธานเนน วา อฺปฺปชฺเชยฺยํ ๑ กทาจิปิ กมฺมํ
 อากฺุตฺปตฺติ ลียา อธมฺมิกํ ยอุคฺคหิตสิปฺปสฺสาณูจฺจวิธํ, ตาทิสํ อตฺตโน สมฺมุชฺชิตํ ลียา ๑
 กทาจิ วา สหกมฺมการีสุ กสฺสจฺจิ ทิฏฺฐิ อณฺเวยา อโหสิ มยฺหมปฺนณฺเวยา ๑ เตเนว ทิสฺส ตํ
 ตํ กมฺมุนตํ สาธุกํ กตฺตुकมฺยตาจนฺโท อฺปฺปชฺชติ ๑ ตมฺปเนตํ ทฺกกรวํ ๑ ยถาวตฺตปฺปการานํ
 เจเตสํ ปาตฺตฺกฺคาเวเนน โส กมฺมการี กตฺตูกาโมปิ หุตฺวา กมฺมุนตปฺปโยเค วิตฺตฺสสาโห โหติ,
 จิตฺตสฺส จสฺส ลินฺดา อฺปฺปชฺชเตว ๑ โส จ เนวายตี ตํ ตํ กมฺมุนตํ กาคฺมุจฺจติ ๑

สเจ ทิ ยงฺกิลฺลิจิ กมฺมํ กตฺตुकมฺยตาจนฺทสมฺนนาคเตน เจตฺสา กาทพฺพํ, สพฺพนฺตํ
 สฺวจฺจ สมฺปชฺชติ, อิกฺกฺชณฺจ กนฺตํ มนฺาปมฺวาทฺติเยว ๑ กมฺมการี จ เย อฺปสฺสคฺคา อตฺตโน
 อฺปฺปชฺชิสฺส, เตเยว วิทฺธํสิตฺถํ ฆฺภฺเวยย วายเมยฺย, เนว กุสฺสีโต วาสฺส น วา ลินฺจิจฺโต, สฺวจฺจ

กมม กเรยย ธมเมณ สเมณ สุคคหิตพุทธิยา เตสํ นานุปสคคานํ วิทฺธสนปฺจจยญฺตํ
 กุสโลปายํ คเวเสยย, ตตฺรปายาย วิมฺสาย โยนิโส มนสิกรยย ๑ เหวจ สพุพนตํ กมมํ
 สุญฺจ สมฺปชฺชติ ๑ กมมการี หิ กตฺตกมยตาดนุทสมนฺนาคเตน เจตสา ตํ ตํ กรณียํ กเรยย,
 ตสฺส นิปฺผตฺติมภิกงฺเขยเยว ๑ อการณํ โย ปเนตํ, ยมณฺเณปิ กรณียสฺส อุตตนา กตภาวํ
 ชานเยยฺมํ โน วา ๑ สารตฺโต หิสฺส สกฺขีญฺโตเยว โหติ ๑ กิจฺจาปิ ยเมตฺถ วุตฺตํ, ตเมว
 สุวณฺณปฏฺญเหติ ปิฎฺฐิจิยํ พุทฺธรูปสฺส อาสิมฺปนเณ สมาทปนสทิสํ อโหสิ, โส ปเนส ตถากาโร
 กทาจิปิ อตฺเต ชาเต อิจฺฉิตฺพุโพเยว ๑ ตถากาโร หิ เขภฺยุเยน ชเนหิ เนวิจฺฉิตฺพุโพ ๑
 เตสณฺเจวมโหสิ อิทมฺเม กตกรณียํ อณฺเณหิ เนว วิทิตฺนติ ๑ สเจ ปน สพุเพ ชนา
 สุวณฺณปฏฺญเหติ นฺริมภาเค พุทฺธรูปสฺส อาสิมฺปนํ กเรยฺมํ เนว ปิฎฺฐิจิยํ ๑ ตณฺจ พุทฺธรูป
 เนวาทิรูปิ โหติ น ปาสาทิกํ ๑

อิมสมิมฺปน วโรกาเส อธิ สมาคตานํ ตุมหากํ รัตนตฺตยานุภาวํ อาทิสฺส
 ปลิทธิวรํ ทมฺมิ

รัตนตฺตยานุภาเวน

รัตนตฺตยเตชสา

สพุเพปิ สุจิตา โทถ

อนิมา นิรูปทฺทวา

วุตฺถิ ปโปโต เวปฺลลํ

วิรุหิ จุคฺตริ สทาติ ๑

สนามหลวงแผนกบาลี

แต่ง.